

na nepoklicani način v to zadevo mešala in se zato celo honorirati dala. Ptuj, dne 25. avgusta 1901. Dr. Anton Brumen odvetnik.“

Izjava:

Vse kar gospod dr. Brumen v svojem popravku piše, je čisto neresnično in samo v ta namen iznajdeno, da bi svojo nedostojno počenjanje opravičil. Jaz sem ono častno izjavo natančno takšno „Gospodarju“ poslal, kakoršno je sodišče v obsodbi določilo. Dr. Brumen torej nima nobene pravice, dalje denar od Mesariča zahtevati. Ptuj, dne 3. avgusta 1901. Alojz Repa, posestnik, občinski odbornik na Ptujski Gori in uradnik pri „Štajercu“. — No, sedaj pa še neko drugo povest o dr. Brumenu. V letu 1893 so štirje fantje v gostilni gospoda Lovrenca Šijaneca pri Sv. Duhu okraja gorjeradgonskega vse steklenice in šipe zbili in vsled tega bila sta dva fanta istega leta obsojena na povračilo 32 goldinarjev. Leta 1896 zvedelo se je še za dva fanta kot vdeleženca in obsojena sta bila od 32 gold. plačati 6 gold. Eden teh fantov, Valentin Lovrec, plačal je leta 1894 krčmarju Šijanecu ves znesek od 32 goldinarjev, potem si pa vzel za svojega zastopnika dr. Brumena, kateri je proti vsaki pravici in postavi od Franceta Roškarja, kateri je imel plačati samo 3 gld., pa izterjal celi znesek s šestletnimi obrestmi in stroški, ker mu je dr. Brumen obljubil, da bode polovico tega denarja od Franceta Čuča izterjal, kateri je tudi samo 3 gld. bil plačati dolžan. Leta 1901 v juliju je tedaj dr. Brumen neopravičeno tožil Čuča, da ima plačati 40 kron. Seveda bil je Čuč obsojen na plačilo samo treh gld., Roškar pa na 54 kron stroškov. Tako je ubogi Roškar, od gospoda dr. Brumena v zmoto zapeljan, skupaj 126 kron več plačal, kakor je bil zavezan. Vidiš ljubi dohtar Brumen, tudi to je švindelnost in tudi to je kmečko konjederstvo.

Iz Vranskega. V nedeljo 25. p. m. rano zjutraj so digali kolosarji, težko obloženi s plakati, po vseh vaseh vranskega okraja in pritiskali jih na vse vogale in plote, da je bilo veselje. — Ko smo zjutraj k maši šli, brali smo na tistih plakatih, da se bode tisti dan popoldne v Grajski vasi vršilo zborovanje in ustanovitev kmetskega društva za vranski okraj. Res je, da bi tudi pri nas kakor v Šmarjah in drugod ustanovitev takega društva z veseljem pozdravili ali tukaj se nas je nezaupljivost lotila, ko smo zapazili, med ustanovitelji eno osebo, katera ni kmet, ampak kmečki neprijatelj. Ob določeni uri zbralo se je pri gospodu Raku nekaj kmetov, seveda polni zaupanja na pričakujočega govornika, tudi vranskega kramarja smo pričakovali, da pride pomagat ali ni ga bilo, sam Bog zna zakaj. Dva gospoda iz Vranske sta se tudi seveda samo kot gosta k nam pridružila in radovedno povpraševala, kaj to vse pomeni, na oder kazajoč in neki kmet, ki je ravno „Štajerca“ prebiral njima odgovori: „Apatov pob bo nekaj govoru“. Radovedneža sta s tem svojo zvedela, mi pa smo željno čakali in poslušali, konečno pa do prepričanja prišli, do ustanovitelji takih društev bi

naj bili kmetje, ne pa fantje takega kalibra in sramota bi bila za nas kmete, če bi med seboj ne našli kmeta, kateri bi se na svoje noge postavil, kakor se ta fant zna, od katerega dobro vemo, da v gospodarskih rečeh nič ne razume in od njega nič pričakovati ne moremo.

Kmet, ki je zraven poslušal, **Klerikalci oskrunili cerkev.** Čujte in strmite! V nedeljo dne 10. p. m. je bilo pri podružnici sv. Ožbolta na Ponikvi žegnanje. Župnik je kot cerkveni in politični glavar svoje fare dal nekemu gostilničarju dovoljenje za „Buschenschank“ in popivalo in popevalo se je pred cerkvijo, da je bilo veselje. Spilo se je 80 sodčkov piva. Župnik in kaplan sta neki plačala dva sodčka piva za svoje pristaše v hlačah in kijkljah. Le ti so se napili in ko je pobožno ljudstvo odšlo, šli so pijani možki z ženskami zred v cerkev, kjer je neki urar igral na orglje poskočne in okrogle. Pijani tretjeredniki in tretjerednice so se začele v cerkvi vrzeti, nekateri so peli klafarske pesmi in vriskali, metali klobuke v svetnike in svetnice na oltarjih, fantje so mečkali dekleta in jeden je celo hotel ugasniti „večno luč“ pred oltarjem pa je padel na nos. Mežnar si jih ni upal spoditi iz cerkve, ker so v njegovi sobi popred pili in se je jokal nad takim početjem. Nekdo, ki je vse to videl je rekel drugi dan: „Bilo je svinjsko.“ Bog obvari, da bi bili kaj takega storili takozvani „liberalci“. Križali bi jih. Toda ljudje, ki zahajajo v forovž, smejo vse storiti in nihče njim ne reče, da so brezverci. To pohujšanje je prišlo iz farovža. Župnik in kaplan sta zagovornika vseh tistih, ki so v nedeljo oskrunili cerkev sv. Ožbolta in vsi ti najdejo kot polnokrvni klerikalci zaslonbo v farovžu. Saj so skoraj ravno ti oskrunitelji o predpustu priredili ples in maškerado v farovžu pod pokroviteljstvom farovških gospodov in hlapcev.

Zunanje novice.

Junaštvo psa. Grajščak G. na Nemškem blizu reke Marna je daroval svojemn logarju velikega angleškega psa. Ker pa je logar ž njim surovo ravnal, ubežal mu je večkrat, tako da je naposled sklenil, da psa potopi v Marno. Privezal mu je okoli vrata kamen, ter ga je pahnil v vodo. Pes pa je pogriznil vrstico in tako je splaval zopet na površje. Toda surovež ga je vdaril z veslom po glavi, da se je voda od krvi porudečila. Vkljub temu je plaval pes zopet k čolnu, od katerega ga je hotel divjak iznova odpoditi z veslom. Toda logar je izgubil ravnotežje, štrbunknil je v vodo, v kateri bi bil gotovo poginil, ako bi ga pes ne bil prijel za obleko ter privlekel k bregu.

Ljubavna drama. Na železničnem mostu mej Novim Sadom in Petrovaradinom se je doigrala nedavno strašna ljubezenska drama. Desetnik Joca Gjukić je namreč začel pred kratkim časom ljubezensko razmerje z neko Angelo Persić. Toda Joca Gjukić je ljubil izpremembo, zato se je kmalu naveličal svoje ljubice; ostavil jo je ter poiskal — drugo. Zaman so bile vse Angjeline prošnje, Gjukić se ni več zmenil zanjo.

18. p. m. je zvedela prevarana ljubica, da se hoče sestati Gjukić na železniškem mostu z njeno naslednico, Terezijo Radović. Prišla je za njima na most ter ustrelila urno na Gjukića in potem še na Terezijo. Oba sta se zgrudila na tla. Nato ju je še polila s steklenico vitriola; sama pa je skočila čez most v Dunav ter je utonila. Gjukić in T. Radović sta jako nevarne ranjena ter bržčas ne bosta ozdravela.

Prostovoljni davkoplachevalci. Taki so: 1. loteristi, ki plačajo na leto 15 milijonov davka — iz neumnosti; 2. kadilci, katerih davek znaša na leto okroglih 100 milijonov in 3. pivci, kojih indirektni davek šprita je jednak prejšnjemu. Te davke dobiva c. kr. erar popolnoma prostovoljno, ne da bi potreboval k iztirjavanju kakega eksekutorja.

Letovišča za mačke. Taka so zdaj pri Spreenhagenu na Nemškem. Letovišče vodita dve dami, vse je udobno upravljeno za te živalice. Sprejemajo se mačke na hrano, pa tudi bolne v zdravniško oskrbo. Na malem holmcu pri zavodu je mačje pokopališče, krasne cvetlice kitijo telesne ostanke ljubimek stari-kastih „devic.“ Zdaj je v zavodu blizu 100 rejenk, večinoma iz Berolina.

Strahovita voznja. Na progi Hinweil-Effretikon znorel je mej voznjo strojevodja osebnega vlaka. Brezumnik izpustil je polno paro in vlak je tekmoval z viharjem. Strojvodja se ni ustavil na predpisanih postajah, tudi ni maral za svarilna znamenja. V vlaku je nastala divja gonja. Železniško osebje je sicer skušalo zavreti vlak, toda to je malo izdalo, slednjič pa je prisilil kurjač, da je zblazneli ustavil vlak na neki postaji; ko so hoteli železniški uradniki obnorelega strojevodjo siloma odpelati z lokomotive, se je ta branil ter je hotel vlak spustiti v dir. Končno pa so norca vendar zvezali in odpeljali in tako se je preprečila grozna nesreča.

Kmet — minister. Iz Kodanja poročajo, da je bil pri zadnji izprembe v vladi kmet Ole Hanse, ki je bil tudi poslanec, imenovan poljedeljskim ministrom. Neki žurnalist je te dni posetil ministra na njegovem domu ter ga našel na polju, kjer je sejal. Njegova hiša je priprosta kmetiška. Minister oskrbuje slej kot prej svoje posestvo, orje in seje, hodi v hlev h kravam in konjem ter izplača sam delavce vsako soboto. Tudi njegov sin je navaden kmet. Seveda je Ole Hansen omikan in izobražen.

Milijonar — ropar. V New-Yorku je napal nedavno mlad človek v veži „Twelfth Ward Bank“ bančnega slugo Mellerja, ki je nesel precej denarja na pošto. Mahal je z ostro pilo nad starim slugo ter mu je skušal iztrgati iz rok vrečica denarja. Toda vrečica se je strgala in denar padel po tleh; to so čuli uradniki, ki so prihiteli v vežo ter zaprli vrata. Dobil so roparja in pokazalo se je, da je sin večkratnega milijonarja, Simon Hays, ki je tudi sam jako bogat. Hays je oženjen ter ima več otrok.

Obupen čin. Iz Budimpešte javljajo, da je padel nedavno v vasi Szent-Ivan v barskem komitatu, krovac Anton Porusz s strehe tako nesrečno, da si je zlomil tilnik, ter je umrl. Zapustil je vdovo s petimi

majhnimi otroci. Žena ja delala noč in dan, a vendar ni mogla dovolj prislužiti za-se in za otroke. Ker ni mogla plačati stanarine, jej je gospodar odpovedal stanovanje! Proti večeru onega dne, ko je morala in hiše, je prišel sam tja ter je našel ženo in njenih pet otrok mrtve na dvorišču poleg ubornega pohištva vdove. Iz obupnosti je zastrupla sebe in otroke. Ljudje so hoteli gospodarja linčati, vendar se mu je posrečilo, da je ubežal.

Kralj pase kravo. Italjanski kralj in kraljica s princesinjo Jolando sta preko poletja na gradu Racconigi. Večkrat se sprehajata v spremstvu komornika po obširnih kraljevih posestvih, oblečena najpriprostejše, da ju ne spoznajo ljudje. Nedavno sta zopet hodila peš, ko je postala kraljica žejna. Prosila sta neko staro žensko, ki je pasla v bližini kravico, naj jima da mleka. Starka je odgovorila, da ga nima, a da pojde po vode, če hočeta paziti na kravico. „Dobro, pasel bom jaz“, je dejal kralj. In vzel je starki šibo in pazil na kravo. Ko se je vrnila z vodo ter se je kraljica napila; je vprašal kralj starko; kje so možje, da ni videti daleč naokoli nikogar. „Šli so gledat kralja in kraljico v Racconigi“, je odgovorila starka; me ženske moramo seveda ostati doma.“ Kralj pa ji je dal nov zlatnik za 20 lir in dejal: „Kralj in kraljica sva midva, dobra žena! Starka je začela trepetati od straha in tarnati: „Moj Bog, kaj sem storila! Kralj je pasel mojo kravo!“ Kralj pa jo je smeje potolažil in odšel s kraljico dalje.

Pes prijatelj kolesarjev. V vasi Vrutici na Češkem ima trgovec g. Václav Nemeč bernardinskega psa „Greifa.“ Ta pes ima posebno naklonjenost do kolesarjev, to pa za to najbrž, ker njegova gospodarja mladi in stari Nemeč, oba kolesarita. Bernardinec „Greif“, kakor se je tega privadil pri svojih gospodih spremlja vsakega tujega kolesarja po celi občini, in gorje manjšemu psu, katateri bi hotel z lajanjem napasti kolesarja: velikan „Greif“ prime lajalca za kožuh, strese ga na malo ter ga verže. Ako pa ima kak kolesar bič ali zavitek, mora ga izročiti „Greifu“, kateri samozavestno vzame vse v gobec, potem pa beži naprej ter kaže pot k trgovcu in gostilničarji Svobodi konec vasi, kjer je izvrstna postaja za tuje kolesarje.

40 hiš se porušilo. Kakor poročajo iz Saragose, je bila te dni tam uprav grozna nevihta, katera je porušila 40 hiš. Pod razvalinami je našlo smrt tudi šest oseb. Škoda znaša več milijonov.

Deset muh snedel je v Ljubljani v neki restavraciji nek komisjonar. Gostje so tožili, da so muhe jako sitne, na kar se oglasi komisjonar, da sne za en vrček pive deset muh, če mu jih nalove. Deset muh je bilo hitro ujetih; vrček pive prinešen, on pa je snedel muhe in potem spil pivo. Gostje so ga molče gledali in občudovali dobri tek, katerega je imel.

Vsa vas zgorela. Iz Budimpešte javljajo, da je nastal v Kanizsi v Bacsem komitatu požar, ki je upepelil 28 hiš prav do tal. Škoda je jako velika. Mnogo prebivalcem je ob sve svoje imetje. — V Bodzas-Ujli, tudi na Ogrskem pa je zgorelo 20 žitnic z vsemi

stranskimi poslopji. Le malo posestnikov je bilo zarovarovanih.

Slučaj telepatije. Časnik „Le Journal“ je priobčil sledeči dogodek: Grof Suvarov, sodnik v New-Yorku, je predsedoval te dni neki razpravi. Nenadoma je vskliknil: „Bog, žena in hči mi potujeta po morju, besni vihar, ah zadela ju je strela. Pomoč!“ Občinstvo je mislilo, da je sodnik zblaznel. Odpeljali so ga domov, a mej potom je neprestano javkal, da mu je žena in hčer ubila strela. Zdravnik ga je miril in tolažil, da to pač ni res, a sodnik se ni dal utolažiti. „Stene sodne dvorane“, je dejal, „so se prej kar odprle in videl sem razburkano morje, razsvetljeno od ognjenih bliskov; na krovu ladije stojita moja soproga in hči, kar udari strela in obe sta se zgrudili na tla.“ Čez par dni pride telegram, ki je naznanil grofu, da mu je žena in hčer ubila strela baš isti čas, kakor ju je videl.

Pet ur v morju. Iz Istrije pišejo iz Malega Lošinja, da sta neki tamošnji kmet in njegov 12letni sin odplula z ladijo na morje. V kanalu pri otoku Cresu ju je zalotil vihar, ki jima je poprej, nego sta mogla spraviti jadro, preobrnil ladijo in ju vrgel v morje. Pograbila sta za ladijo, ki pa je bila na nesrečo, skoro, vsa pod morjem. V strahu, da se ladija potopi, sta morala nesrečnika, zdaj jeden zdaj drugi zapuščati isto ter plavati ali držati se na morju, mej tem ko je drugi počival, drže se za ladijo. V tem obupnem položaju sta se nahajala polnih pet ur, dokler ju ni zapazila neka ribaška ladija, ki ju je vsa obnemogla, privedla na kraj.

Žid in prelat. Pred nedavnim peljal se je prelat Scheicher, profesor morale po železnici, in v kupeju je naletel slučajno na nekega žida. Žid je začel takoj nabavljati duhovnikom in farovškim kuharicam. Družba v kupeju se je očitvidno zabavala ob teh „duhovitih vadbah“, le Scheicher je molčal. Ko pa je žid jedenkrat dokončal svoja pikantna izveštja, naprosi Sch. družbo za posluš, naj tudi on kaj pove. „Bravo le pravijo vsi.“ — „Tedaj pred kratkim, začne Scheicher pripovedovati, umrl je na Tirolskem star žid, klozinar. Žaljujoči rodbini pa je bilo najbolj žal, da bi dala nepozabnemu ranjkemu novo oblačilo za novi svet, zato so ga oblekli v staro kapucinsko kuto, ki jo je še ranjki kupil v nekem kapucinskem samostanu, ko je že ondi niso mogli več rabiti.“ — Žid pride pred nebeška vrata, plašno potrka, ker mu je mest očitala, da se je pri kupčijah včasih vedel venčarje preveč „klerikalno“. Toda, komaj ga zagleda zvesti nebeški klučar, takoj ga spusti notri z ljubeznivim nasmehom: „Ah, tirolski kapucinček, no, to je lepo, da hitro semkaj, da se malo ogreješ in okrepeš!“ — Smalu na to pa so se oglašali nekateri tožniki izmed blaženih, da se jim izgubljuje razne nebeške dragotine: radi pri zlatem nebeškem tronu so zapazili, da je velik kos zlata odkršen. Sv Peter se je rotil, da ni spustil notri nobene sumljive duše, v zadnjem času je itak prišel jedini tirolski kapucinček. Pritožbe pa so seendarle množile. Ko pa je neznan tat nekega dne ukradel celo sv. Petru hlače, bilo je konec Petrove

potrpežljivosti, in v svoji uradni nezmotljivosti je izumel prav radikalno sredstvo, kako priti do tate. Sklical je nebeščane ter jim rekel: Jutri Vam dam prosto, ne bo vam treba ves dan popevati; v peklu bo jutri licitacija, torej kdor hoče, se je lahko udeleži, in naj vzdigne roko!“ „Jaz, jaz“. vpije kapucin, in po takem spoznali so žida, ter ga iz nebes takoj spodili“. — Sch. je končal, v kupeju so se zdaj sme, jali židu, ta pa je v najbližji postaji izstopil.

Urednikovi vzdihljaji. Kako težko je urejevati list tako, da bo vsem naročnikom prav, o tem piše nek angleški list pol v šali, pol resno: Ako je v listu preveč politike, ga nikdo noče. Ako so članki predolgi, niso prebavljivi, ako so prekratki, imajo premalo v sebi. Ako so črke premajhne, pravijo, da so nečitljive, ako so prevelike, je zopet prigovarjanje, da ima list malo vsebine. Ako donša brzojavke, pravijo, da lažejo, ako jih ne prinaša, pravijo, da se zadržujejo iz politične spekulacije. Ako piše o mestu, kriče na deželi, da se njih ne misli, če piše o deželi, se mesto dolgočasi. Ako se nepristransko poroča o kakem zboru, pravijo, da se hoče polniti prostor. Ako urednik zahaja v cerkev, je takoj klerikalec, ako ne zahaja, tedaj je brezverec, ako piše za kmeta, sovražijo ga gospodje, ako pa se poteguje za gospode, ne marajo ga kmetje. Sploh je malokateri urednik čitateljem po volji, zadovoljiti pa jih ne more nikdo! Nam se zdi, da je pri nas ravno tako.

Zopet velika nesreča s petrolejem. Kuharica davčnega kontrolorja v Ajdovščini na Kranjskem je hotela napraviti ogenj, da skuha večerjo. Oblila je drva s petrolejem v steklenici, ki se je razletela. Kuharica je hotela v naglici pogasiti ogenj ter vrgla nanj škaf vode, ali v tem hipu jo je objel plamen in obžgal. V njeni bližini sta se igrala tačas dva otroka g. kontrolorja, in jednega, triletnega dečka, je tudi objel plamen ter ga nevarno ožgal. Bližnji, ki so prihiteli, so le z veliko težavo pogasili ogenj ter potegnili kuharico in dečka iz njega. Kuharica, ki je mlada vdova, je vsled groznih opeklin drugo jutro umrla. Zapustila je troje nedorastlih sirot. Deček pa je umrl v naslednji noči. Gospa soproga kontrolorjeva je vsled strahu in prijetih opeklin pri gašenju v nevarnem položaju.

Konj je ubil 14. p. m. poldrugo leto starega sinčka posestnika Er. Vovka v Šalovicah pri Št. Petru na Kranjskem. Nesreča se je zgodila v hlevu vpricho očeta.

Nag gost je prišel v neko gostilno na Schafbergu blizu Dornbacha, ki je zahteval pijače. Gostilničar pa je čudnemu gostu pokazal vrata. Ali nagi mož je šel preko ceste v drugo gostilno, sedel ondi za mizo in zahteval vina. Gostilničar pa je peljal gosta na policijo, ki ga je spremila končno v blaznico.

Roparski načelnik ujet. Georgij Dimopulos, najbolj nevarni roparski načelnik, katerega se je v Macedoniji vse balo, se je pripeljal pred par dnevi v Volos ter je bil celo tako predrzen, da je šel, čudno oblečen, v neko kavarno. Tam ga je izpoznal orožniški korporal in poklical je še pet redarjev; toda ko

ga je hotel orožnik prijeti, ga je ustrelil Dimopulos v oko. Po dolgem, hudem boju se je šele posrečilo redarjem, zvezati smelega in nevarnega roparskega načelnika.

Za butarico suhljadi. Gozdnar kneza Liechtensteina je zalotil v Koričevem na Moravskem 35letnega delavca Schlampo, ko je nabiral po gozdu suhljad. Delavec je zbežal in gozdnar ga je ustrelil. Delavec je bil velik siromak in ima ženo s 5 otroci!

Gospodarske stvari.

Skrb za plemenska goveda. Gledé na zdravje bi bilo najumestnejše, da bi bik hodil po leti na pašo. A vender to iz raznih vzrokov ni dopustno. Bik je namreč preneroden in prehudomušen, toraj nevaren. Dalje učé izkušnje, da delajo v hlevu krmljeni junci boljše in krepkejše mladiče od onih, ki se spuščajo na pašnike. V tistih krajih, kjer je živinoreja močno razvita, bikov ne gonijo na pašo. S tem pa nočem in ne smem reči, da morajo stati vedno v hlevu, kajti to bi ne ugajalo zdravju, in dalje bi bilo kvarno plemenski iskrenosti. Junec neobhodno potrebuje kretanja in svežega zraka. Vse to se mu lahko nakloni z malim delom, ali pa s tem, da ga spuščamo v ograjen prostor (tékališče). Skoraj pri vseh živalih naš gospodar štedi s klajo, a za bika se mu ne smili nobeno krmivo. Navadno mu poklada tako tečne krme, kakor bi ga hotel zaklati že prihodnji dan. To je napačno. Junca ne smemo preveč krmiti, a tudi premalo ne; najbolj ugaja nekaka srednja mera. Pretečno krmljen bik postane predebel, pretežek, prelen, ter izgubi mnogo dobrih plemenskih lastnostij. Dalje učé izkušnje, da dajo pretolsti junci prav slaba teleta, ktera dostikrat poginejo kmalu po porodu. Nasprotno pa je tudi prepričilo krmljenje jako, da, še bolj neumestno, ker škoduje mladičem in ker pomanjša plemensko moč. Počivajočemu biku (kadar ne plemeni) dajajte sena, rezanice in slame. Kadar pa ide mnogo po plemenu, tedaj mu pokladajte dosti sena in nekoliko celega ovsa; za pijačo pa mu ugajá čista, ne premrzla voda. Prevodena krma mu ne tekne, kajti taka mu ne podeljuje moči in iskrenosti; torej mu ne dajajte repe, krompirja, odpadkov iz žganjarij, cukraren itd. Mlad junec postane že z enim letom nekako neroden in prevzeten. Umen gospodar pa mu pokaže že v tem času, da ne sme vsega storiti, kar bi se mu zljubilo; „mlado drevo se upogne, a staro se zlomi“, pravi pregovor. Vender mi je precej omeniti, da se doseže mnogo več z lepim ravnanjem, kakor pa s palico. Napačno bi bilo toraj junčka za vsako malenkost pretepati, a kadar zasluži, takrat ga je treba ostro kaznovati. K vodi naj se goni na vrvi, da se navadi na človeka, in da je kasneje bolj pohleven. Mladih bikov ne smete pustiti, da bi se bodli, ker bi se potem močnejši, veseli svoje zmage in moči, lotili vsake živali, ali še celo človeka. Za ukročenje so tudi kaj dobri nosni obročki. Bika naj krmijo in gleštajo moški, ker niso bojazljivi, so bolj srčni in tudi bolj močni od žensk. Najpametnejše je, da ga hrani in čedi že

od mladosti eden in isti človek. Junec se polagoma navadi na svojega pastirja, priučí se njegovemu glasu in njegovi obleki ter mu je povsem pokoren. Ob času krmljenja naj hlapec vedno hodi v eni in isti obleki k biku, in vselej naj ga nagovori z navadno besedo: bikec moj, sivček, šarec itd. Pri snaženju ne bodi bojazljiv in strahopeten, a tudi prenel ne smeš biti. Vedno ti je misliti na to, da je žival brezpametna ter obdarovana z neznansko močjo, s katero more vsak čas ugonobiti človeka. Bik je vedno čuden v svojem obnašanju, in nikoli mu ni prav zaupati. Za plemenske krave ni treba posebnega krmljenja in tudi ne posebne střežbe. Z njimi ravnamo prilično tako, kakor z navadnimi molznimi kravami. Le v drugi polovici brejosti jim moramo polagati več klaje, da dobivata starka kakor tudi sad dovolj hraniva. Dalje je treba odpravljati vse one vplive, ki povzročajo zvrženje. En do dva meseca pred porodom naj se krave ne molzejo, ker bi to škodovalo mladiču. Sedem dnij (ali še več) pred storitvijo in kakih pet dnij po storitvi naj se kravi pritrga nekoliko krme, ker vemo, da potem ne zboli tako pogosto kakor v nasprotnem slučaju. Nekteri gospodarji imajo krave, ki so visoko na času, vedno zaprte v hlevu. Z neke strani je sicer to prav, ker se žival v hlevu posilno ne poškoduje in toraj vsled poškodovanja tudi ne zvrže. Ali nasprotno nam je pomisliti, da počasna hoja ne učinja nikdar zvrženja, le skakanje in poškodovanje morate zabraniti. Kravo spuščajte do poroda samo (ne skupaj z drugo živino) na pašo, ali pa jo zapirajte v ograjen vrt. Zmerno in počasno, do poroda trajajoče kretanje daje nekoliko poroštva, da bo žival lahko ter pravilno porodila in da mladič ostane krepk in zdrav. Največ težkih porodov opažamo pri tisti živini, ki neprestano v hlevu stoji, a manj pri oni, ktera mnogo hodi; živinozdravniki so se o tem natanko prepričali.

Koliko časa naj se namakajo sadne tropine za jesih? Odgovor: Tropine se vržejo v kad, ktera se postavi v primerno gorek hram; k tropinam se dodene še slabejšega razkrhnjenega sadja, olupkov in obrezkov, ako jih je kaj od sadja, ki se pripravlja za sušenje; tudi ostanki kuhanega sadja se dobro obrnejo, ako se vržejo v kad. Na vse te zbirke se nalije toliko vroče vode, da je gosta mešanica. Ta se potem pusti osem dni prav na miru, potem pa se v ožimalnici izžme mošt. Ostale tropine niso za drugo nego za gnoj. Kako je treba potem ravnati z moštom, se priporoča več načinov, pa najbolj se priporoča način, po katerem izdeljujejo Francozi svoj sloveči vinski jesih. Oni ravnajo tako-le: Odprta kad se napolni za eno tretjino z dobrim starim jesihom, dve tretjini pa se dodene sadnega mošta in se tako pusti 8 dnij; potem se odloči dve tretjini jesiha iz kadi in se nadomesti z dvema tretjinama mošta, in tako se ponavlja vsakih osem dni, dokler je kaj mošta. Prezreti se ne sme pri tem da je za izdelovanje najbolj ugodna toplina 20 do 25° C.

Ali je res, da dajejo krave pri eni in isti krmi zjutraj slabše mleko kakor opoldne in zvečer. Res je to, in poskusi so to pokazali, da krava daje tem